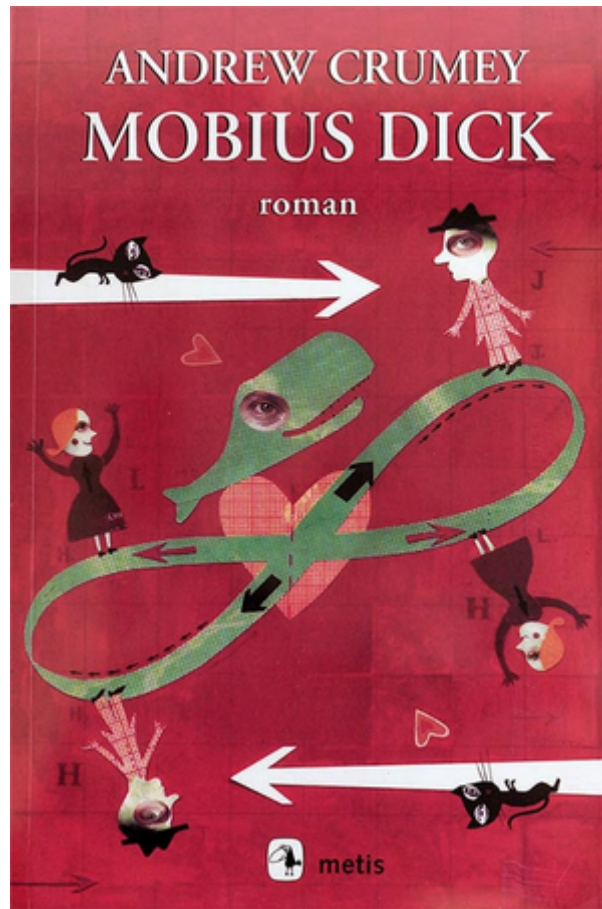

Üçüncü maç Andrew Crumey'in Möbius Dick romanıyla Şeyh Bedreddin'in Varidat'ının Cengiz Ketene tercümesi arasında. Varidat'ı daha önce okumuştum, zaten ufak bir kitap, onun için bakıp geçmesi kolay oldu. Romanınsa 15 dakikada yaklaşık %20'sini gözden geçirdim.

Romanı çok sevdiğimi söyleyemeyeceğim, üslup kasıntı geldi. Bir şeylerle alay etmeye zorluyormuş gibi bir hali var. Yine de ele aldığı konunun Varidat'ın *Panteist Müslüman* inanç sisteminden daha ilginç geldiğini söyleyebilirim. Bir de Varidat'ın bu tercümesini sevmedim, zaten sevmemiştım, başka bir tercümesini okusam bir ihtimal ona devam edebilirdim ama kitaptan alabileceğimi zaten aldığımı düşünüyorum.

O sebeple bir sonraki tura Möbius Dick kalmış oluyor.

Figure 1: Möbius Dick

Möbius Dick

Beni sıkıyor,” demişti. “Hiç yaşamamış insanlar hakkındaki bütün o uydurma hikâyeler yani. Gerçekler nerede? Fikirler nerede? Bir kitabın bana yeni bir düşünme biçimi göstermesini isterim ben; zaten bildiğim şeyleri yansıtmamasını değil.”

Schrödinger’in ilhamı seksti. Daha önce tedavi gördüğü sanatoryuma tatile giderken, sevgilisinin de ona katılmasını planlamıştı. Ve o zamana dek pek değerli bir şey yapmamış olan bu silik fizikçi, nasıl olduysa kuantum dalgalarıyla ilgili eşitliği keşfedivermişti.

Belki de tesadüftü. Kim bilir, belki de o muazzam mesaj aslında başkasına gönderilmişti. Tanrı yanlış numara çevirmiş ve mesajı tasarlanan kişi yerine Schrödinger alıp dağdan cebinde $H\psi = E\psi$ denkleminde inmişti.

FASİT SİKLOİDLER konuşmasının ardından masasında oturmuş, konuşmada derin bir sezgi gibi sunulan tesadüfler geçidini düşünen John Ringer, arada bir saçma sapan şeyler yumurtlayan insanların sırf edebiyat profesörlerinden ibaret olmadığını hatırlattı kendine. Wolfgang Pauli geldi aklına, Schrödinger’in Zürih’teki bir meslektaşı. İlk eşi onu terk ettiğinde Pauli duygusal bir bunalıma girip, aynı şehirde bulunan Carl Jung adında bir psikiyatriste gitmişti. Birlikte “senkronite” kavramını ortaya atmışlardı - bütün tesadüflerin anlamlı olduğu fikrini.

Bozukluk genellikle kurbanın canlı, detaylı ama tamamen sahte bir anıyı hatırlamasıyla baş gösteriyor. Mevcut olmayan bir yer. Önemli görünen ama tanınamayan bir isim veya yüz.

“İnsanlık tarihi boyunca AHB vakaları hep oldu,” diyor Dr. Blake. “Bunlar reenkamasyon, telepati veya kehanet hikâyelerine yol açtı. Nostradamus neredeyse kesinlikle AHB kurbanıydı. Klasik belirtilerin çoğunu gösteriyordu, alışılmadık beslenme tercihleri dahil.”

Nostradamus’un gördükleri, diyor Blake, geleceğe dair sahnelerden ziyade kurmaca bir geçmişin anılarıydı ve bunları ancak nesiller boyunca insanların kafasını kurcalayan muğlak dizelerle anlatabilirdi. Besteci Robert Schumann ve filozof Friedrich Nietzsche de Blake’e göre AHB kurbanlarından. Hatta öyle görünüyor ki psikanalizin kurucusu Sigmund Freud bile -kimi teorilerini hiç yaşamamış hastalara dayandığı düşünülürse- hafif bir vaka olabilir. İroniye bakın ki, diyor Blake, bu teorilerden biri insanların bilinçaltı ihtiyaçlarını tatmin etmek için sahte anılar uydur-

duğunu öne sürüyor.

Figure 2: Varidat

Varidat

Ey kişi! İçin melekler ve şeytanlarla doludur; galip gelen kararı verir. Cinler ise, ikisinin arasındadır

Yeryüzüne düşen her yağmur damlasının bir sebebi vardır. O bölgeye yağmuru yağdıran sebep, melektir. Kendisi melekten oluştuğu gibi, sebeplerin her biri de, melekten ibarettir. Her damlaya melek dersin, damlayı sağlayan sebep dolayısıyla doğru söylemiş olursun?

Her damla içinde, melekler vardır dersin, yine doğruyu söylemiş olursun, çünkü, bölümlerden dolayı, melekler vardır. Bu da, melek adı verilen bir suretin yansıtılmasını engelleyemez.

Allah’a ulaşmanın en iyi yolu, dünya işlerini bir yana bırakmaktır. Allah’a ulaşma isteğinde bulunan birçok kişiye bu yol önerilince, der ki istediğim yerine gelmeyinceye kadar dünyayı bırakmam. Bu da gerçekleşmesi mümkün olmayan bir durumdur. Bunlar ve peygamberler tıpkı çocuk sahipleri gibidirler. Zira onlar çocuklarına olgunluk kazandırmak için, gerçekte var olmayan bazı nesnelerle korkutup, umutlandırmaktadırlar.

Cennet ve cehennem ile ayrıntılarının anlamlarının, cahillerinin akıllarından geçen anlamlarla ilgisi yoktur. Melekler ise melekût alemindendir. Görülmeleri ancak varlık içinde olabilir; zîrâ melekût varlığın batınındadır. Öyle ki, iyiliğe yol açanlara melekler, kötülüğe yol açanlara ise, şeytanlar ve iblisler denir.

Uyuyan kişi uyanırken gördüğü, işittiği ve tasavvur ettiğinin dışında bir nesneyi görmez. Kendisine uygun düşeni görür. Şayet gördükleri karşılaştırma ve soyutlarla bağlantı sonucunda tahakkuk etseydi, kişi o halde, daha önce hiç görmediği, duymadığı ve gerek kendisi, gerekse de kendi soyundan olanların gönlünden, hatırandan geçirmediği çok güzel şeyler görebilirdi Fakat gerçek böyle değildir. Zira gördükleri, düşüncesi sonucunda oluşturduğu nesnelerdi.

“Melek, köpeği bulunan eve girmez” hadisi, sahibinin gönlünde köpek niteliği bulunan kişinin meleklik aşamalarından hiç birinde şansı bulunmadığı anlamındadır. Allah bilir.

Bir kişi, “Ben Allah’ım” derse, mutlaka doğrudur; çünkü varlık koşulsuz olarak Hakk diye adlandırılır ve bu ister bütün nesneler, isterse bir kısım nesneler ondan ortaya çıksın veya çıkmasın, ister vasıflandırılabilsin veya vasıflandırılmasın durum aynıdır Görünüş bakımından her nesneye Allah’tan ayırdır denebilir, çünkü şekil bakımından bütün ondan çıkmıştır”.

Gerçekten de bütün birdir. Yaratıcı dendiğinin doğruluğu gibi, Rezzak demek de doğrudur. Başkaları da tıpkı bunun gibi, Allah ve kul da öyledir. Çoklukta aykırılık yoktur. Esasında değişiklik sadece anlam ve değerlere göredir. Değerlerle tahakkuk yapılmaz. Çokluk sadece hayallerden ibarettir.

Tasavvuf gerçekleşince münafıklık başlar. Gerçek sofi, gözlerin görmediği, kulakların duymadığı ve hiçbir insan gönlünün hatırlamadığı olayları görür. İnsanlara akıllarının alabildiği ve onlara uygun olanları anlatıp, söylediği halde öldürülmesine neden olabilecekleri ise, gönlünde saklı tutar. Bu durumda nasıl münafık sayılmaz?

Ağacın,(Musa aleyhisselâma) “Ben Allah’ım” demesi, insanın bunu söylemesinin doğru olduğuna dair bir uyarıdır. Birinci şekilde belirttiğimiz gibiyse, doğrudur. Dünya Allah’ın görünüşü olduğundan dolayı, “Ben Allah’ım” diyen herkesin sözü de doğrudur. Çünkü bununla bütün Allah kastediliyor; bölümle hiç bir alakası yoktur ve konuşan insan değil, Allah’tır.

Daha soma gelenler bu durumların kendi dönemlerinde gerçekleşeceğini sandılar ve bu hususta kitaplar yazanları da oldu. Bazıları bu olayların üçyüzüncü yıl içinde cereyan edeceğini, bazıları ise, Mehdi’nin ve Hâtemülvilâye’nin çıkışıyla birlikte yedi yüzyıl ile sekiz yüzyıl arasında gerçekleşeceğini ileri sürdüler. Hâlbuki peygamber efendimizin zamanından bugüne dek sekiz yüz yıl gelip geçtiği halde, onların söyledikleri ve câhil halk tabakasının tahayyül ettiği gibi herhangi bir olay gerçekleşmedi. Bunların söylediklerinden hiç biri yıllar geçse de gerçekleşmeyecek ve iddia ettikleri gibi ölü cesetler dirilmeyecektir. Toz duman ortadan kalkınca, altındakinin eşek mi yoksa at mı olduğunu göreceksin.